



УТВЪРДИЛ:

Д-Р ЕМИЛ КАБАИВАНОВ  
Кмет на Община Карлово и  
и Председател на Общинския съвет  
за намаляване на риска от бедствия



**ПРОГРАМА**  
**за намаляване на риска от бедствия**  
**на територията**  
**на Община КАРЛОВО**  
**за периода до 2025 г.**

## **I. ВЪВЕДЕНИЕ**

### **1. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ.**

Програмата за намаляване на риска от бедствия (Програмата) е разработена от Общински съвет за намаляване на риска от бедствия (ОБСНРБ) на Община Карлово в изпълнение на чл.6д, чл.65, ал.1, т.9 и чл. 65б. т.1 от Закона за защита при бедствия.

Програмата определя оперативните цели и дейности в отделните приоритетни области за действие, с които следва да бъдат постигнати стратегическите цели, заложи в Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г. и Националната програма за намаляване на риска от бедствия 2021-2025 год.

### **2. АНАЛИЗ.**

Свързани с климата събития като наводнения, бури, горещи вълни, снеговалежи и суши представляват близо деветдесет процента от всички големи бедствия през последните две десетилетия. Очаква се изменението на климата да увеличи честота и интензивността на свързани с метеорологичните условия заплахи. Това от своя страна би имало съществено въздействие върху икономическото и социално развитие, с неизбежен каскаден ефект върху бедността, снабдяването с храна и вода, градските системи, разпространението на заболявания, човешката миграция и конфликтите между хората. Следователно, намаляването на степента на излагане и уязвимостта на хората спрямо свързани с метеорологичните условия заплахи е общ критичен приоритет както за адаптацията към изменението на климата, така и за намаляването на риска от бедствия (НРБ).

Управлението на риска, а не управление на бедствията като показатели за неуправляван риск, следва да се превърне в свойствен елемент на процесите на развитие. То следва да е не просто притурка, а набор от конкретни практики, които са вградени в основите на процесите на развитие. Управлението на рискове, присъщи на социалните и икономически дейности, изисква комбинация от три подхода: перспективно управление на риска, с цел избягване натрупването на нови рискове; коригиращо управление на риска, с цел ограничаване на съществуващите рискове, и компенсаторно управление на риска, с цел подпомагане устойчивостта на индивидите и общностите в условия на остатъчни рискове, които реално не биха могли да бъдат намалени. Както се отбелязва в системата за координация на намаляването на бедствията на ООН, постигането на устойчиво развитие не е възможно без да се положат значителни усилия за намаляване на риска от бедствия.

Цикълът на защитата при бедствия обхваща фазите по управлението на риска (дейностите по превенция, смекчаване, готовност) и фазите по управлението на кризи изразено в дейностите – реакция, рехабилитация или реконструкция, възстановяване, които са разделени от настъпващото бедствие, а затварянето на цикъла се характеризира с дейности по дългосрочното развитие и възстановяване след кризисното събитие основано на устойчивост.

### **3. ОЧАКВАНИЯ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ.**

Бедствията имат значителен ефект върху социалното и икономическо състояние на обществото, поради това намаляването на причинените от тях щети и загуби е жизненоважен компонент на усилията за осигуряване на сигурност и просперитет.

Общинската Програма съответства на целите определени в Националната стратегия за защита при бедствия 2018-2030 год. и Националната програма за намаляване на риска от бедствия 2021-2025 год. Сама по себе си е основен документ интегриращ националната платформа за намаляване риска от бедствия и има за цел да спомогне за осигуряването на цялостен, всеобхватен и интегриран подход към управлението на риска и постигането на устойчивост при бедствия.

Програмата се фокусира, но не се ограничава до:

- ☐ Намаляване на уязвимостта на населението от бедствия;
- ☐ Подобряване на координацията и ефективността при реализиране на дейностите за намаляване на риска от бедствия в отделните сектори и недопускане на дублиране на дейности;
- ☐ Повишаване на инвестираните средства в дейности за намаляване на риска от бедствия;
- ☐ Подобряване споделянето на информация и данни за риска от бедствия;
- ☐ Използване на публично-частно партньорство за постигане на по-добри резултати в областта на намаляване на риска от бедствия;
- ☐ Повишаване използването на иновации и технологии в областта на намаляване на риска от бедствия.

С Реализирането на Общинската програма за намаляване на риска от бедствия се очертава една рамка, която е определяща за създаване на устойчив механизъм за координация между отделните заинтересовани страни, недопускане дублирането на дейности и ресурси и приоритизирането на инвестициите за намаляване на риска от бедствия, като се отчита негативното въздействие на рисковете, установените пропуски в капацитета, ефективността и ефикасността на мерките и въздействието на пормените в климата.

Водещ фактор за намаляване на риска от бедствия е формирането на култура на превенция на бедствията, както и на правилното поведение на цялото общество по време на бедствие. Повишената обществена култура за риска от бедствия влияе положително върху процесите на взимане на решения, развитието на нормативната база и организирането и разпределението на ресурси за намаляване на риска от бедствия<sup>5</sup>. Природни и причинени от човешка дейност опасности, които могат да предизвикат бедствия.

#### **4. ПРИРОДНИ И ПРИЧИНЕНИ ОТ ЧОВЕШКА ДЕЙНОСТ ОПАСНОСТИ, КОИТО МОГАТ ДА ПРЕДИЗВИКАТ БЕДСТВИЯ.**

Идентифицирането на опасностите, които могат да предизвикат проява на бедствия е продължителен процес, насочен към съобразяване не само с проявили се и съществуващи в момента опасности, но и към развитието им във времето. Необходимо и особено важно е да се отчита историческото развитие на опасностите, тъй като инциденти, които са се случили или са били избегнати могат да допринесат за анализиране на историческата повтораемост на някои бедствия - природни или причинени от човешка дейност.

През последното десетилетие Република България бе засегната от голям брой и с висок интензитет бедствия, което поставя страната ни в териториите, характеризиращи се с висок риск в тази сфера.

Територията на Община Карлово може да бъде изложена на следните основни видове опасности:

- Сеизмична опасност
- Опасност от наводнения
  - Опасност от замърсяване след радиационна авария и трансграничен пренос на радиация
- Опасност от пожари
- Опасност от неблагоприятни метеорологични явления (обилни снеговалежи, снежни бури и заледряване, горещини)
- Опасност от промишлени аварии

#### *Сеизмична опасност*

Сеизмичните въздействия се характеризират със своята непредвидимост, особено по отношение на времето, поради което при проявата им се причиняват големи негативни последици - жертви и пострадали сред населението, значителни материални щети и др.

От сеизмологична гледна точка България е разположена в Алпо-Хималайския сеизмичен пояс. Територията на Република България е характерна с висока сеизмична активност и е сред класифицираните като "втори ранг земетръсноопасни участъци" по Земята. Тази територия попада под въздействието както на вътрешни, така и на външни за страната сеизмогенни райони с очакван магнитуд до 8-ма степен по скалата на Рихтер (скала за определяне и сравняване силата на земетресенията, показва енергията на земетресенията или т. нар. магнитуд) и интензивност от IX-та и по-висока степен по скалата на Медведев – Шпонхойер – Карник (скалата на МШК-64 определя интензивността на земетресенията и се базира на степента на разрушенията, които се развиват в сградите).

На територията на страната се определят три вътрешни сеизмични района: Североизточен, Средногорски, Рило-Родопски

**Територията на Община Карлово попада в Средногорския сеизмичен район, Маришка сеизмична зона (максимален магнитуд до 8-ма – 9 –та степен по скалата на Медведев-Шпонхоер-Карник-64.**

Въпросът за сеизмичното прогнозиране – едновременно определяне на силата, мястото и времето на земетресението все още няма еднозначно решение в световен мащаб. Сеизмичната опасност не може да бъде контролирана, но сеизмичният риск може да бъде управляван и намален. Намаляването на сеизмичният риск се управлява преди всичко чрез подобряване на устройственото планиране и инженерно техническото проектиране, изграждането и експлоатацията на строежите.

#### *Опасност от наводнения*

В последните години наводненията в целия свят са често проявяващи се бедствия. Те причиняват огромни щети, тъй като засягат урбанизирани и икономически важни територии, продуктивни земеделски земи и горски масиви и не рядко са свързани с човешки жертви. В съответствие с научната класификация за този вид опасности и съгласно Закона за водите, наводненията могат да бъдат природни и техногенни.

Природни наводнения:

- наводнения от речни разливи - разрушаване на язовирни стени, диги или други хидротехнически съоръжения, стеснени и с намалена проводимост, затлачени речни корита, дерета и канали.



- поройни наводнения – наводнения, предизвикани от падане на обилни, поройни валежи – над 30 л/ м<sup>2</sup> за относително кратко време или при интензивно топене на снеговете и препълване на канализационната мрежа за повърхностни води;

Техногенни наводнения:

- наводнения от аварии и неправилно управление на хидротехнически съоръжения;

- наводнения, причинени от преднамерени действия.

Наводнения могат да възникнат при обилни валежи, снеготопене, при частично или пълно разрушаване на стени на големи и малки язовири, при нарушаване предписаните контролни обеми в язовирите и техническо неизправно състояние на язовирните стени и съоръженията към тях, както и на проводимостта на речните корита и на несинхронизираното изпускане на водите от язовирите "Домлян " и "Климент". Водите от няколко поречия, се събират в една главна - река Стряма.

От наводнения най-сложна обстановка се очаква по поречието на река Стряма, като в зависимост от обхвата им на разпространение ще бъдат малки, средни, големи и катастрофални.

При проливни дъждове могат да възникнат локални наводнения в населените места, вследствие на липса, или не добре изградени и поддържани отводнителни системи. В резултат на обилен дъжд се затлачват водостоците по пътните съоръжения и водосборните дерета, което предизвиква наводняване на големи селскостопански площи, повреди по пътните и тротоарни съоръжения и временно прекъсване на движението, заливане на жилищни и стопански сгради, съпроводено със загуби на животни, готова продукция и материални ценности.

През територията на община Карлово преминават реките „Стряма“, „Бяла река“, „Стара река“, река „Неволя“, река „Белята“, река „Тунджа“, които са най-пълноводни и представляват най-голяма опасност от наводнения. Това обаче не изключва и другите по-маловодни реки и корита на дерета.

От особено значение за недопускане на наводнения е ежегодното почистване на речните корита и коритата на деретата от дървета, храсти, наноси от инертни материали за осигуряване на безпрепятствено провеждане на високи води. Като специално внимание следва да се обърне на коритата в регулацията на населените места и тяхното състояние в близост до мостовите съоръжения. Поддържането на дренажните и отводнителните канали в изправност е от съществено значение за недопускане на наводнения.

Наводнения, предизвикани от падането на обилни дъждове или интензивно топене на снеговете, може да доведат до значително повишение на водните нива и възникване на проблеми /пробиви/ в коригираните участъци на реките и могат да бъдат наводнени землищата на долу посочените населени места, разположени на територията на общината:

- по река Стряма - с.Слатина, с.Столетово, с.Богдан, с.Климент, с.Каравелово, с.Войнягово, с.Дъбене и гр.Баня.

- по река „Стара река“- в Карлово;

- по река „Тунджа“- в Калофер;

- по река „Бяла река“ - Калофер, с. Васил Левски, с. Куртово, с. Ведраре, с. Бегунци, с. Домлян, с. Пролом;

- по река „Татлъ дере“- с. Каравелово;

- по река „Селската река“- с. Богдан;

- по река „Белята“ - с. Христо Даново, с. Слатина;

- по река „Неволя“ - с. Васил Левски, с. Соколица, гр. Баня.

Наводнения могат да възникнат и в резултата на преливане на язовирите, при частично или пълно разрушаване на язовирните стени. На територията на Община Карлово има 10 хидротехнически съоръжения, като три се стопанисват от „Напоителни системи“ - ЕАД гр. Пловдив / язовир „Домлян“, язовир „Климент-2“ и язовир „Васил Левски-2“/ и седем са стопанисвани от Община Карлово.

Особено сложна обстановка може да се създаде от язовирите: „Домлян“, „Климент-1“ и „Климент-2“, при което ще бъдат залети селата Домлян, Пролом и Климент.

Продължителните валежи и преливането на язовирите в Община Сопот могат да доведат до заливане на село Дъбене.

В резултат от проливни дъждове по разглеждания сценарий за възникване на наводнение е възможно възникване на следната обстановка:

- ☐ паника, наранявания и загинали хора;
- ☐ частични и слаби разрушения по сградния фонд;
- ☐ част от населението ще остане без подслон, нуждаещо се от настаняване и осигуряване на средства за живеене;
- ☐ нарушаване на връзки на тръбопроводи за извеждане на отпадни и питейни води;
- ☐ вероятни прекъсвания на електро енергия на засегнатите райони;
- ☐ прекъсвания на транспортната инфраструктура, поради пропадане, срутване, отнасяне на земни маси от силата на водата, което ще затрудни доставката на основни стоки и услуги;
- ☐ възможно е да се обяви карантинен период за цялата община или за засегнатите части от нея, за неопределено време, поради сложна хигиенно-епидемиологична обстановка.

*Опасност от замърсяване след радиационна авария и трансграничен пренос на радиоактивни вещества*

Община Карлово е възможно да се окаже в условия на повишена радиоактивност вследствие на радиационна авария, трансграничен пренос или при нарушаване мерките за безопасност при работа с източници на йонизиращи лъчения. Извършва се непрекъснат радиационен контрол и се предприемат изключително строги превантивни мерки за недопускане на аварийна опасност.

Община Карлово е разположена на около 120 километра от АЕЦ „Козлодуй“. При авария се очаква, че радиоактивния облак ще достигне до общината за около 17 часа.

Отдалечеността на АЕЦ от територията на общината не предполага преки поражения върху живота и здравето на населението и разрушения на общинска инфраструктура при възникване на авария.

Степента на радиоактивното замърсяване зависи основно от метеорологичните условия по време на аварията и след нея.

При възникване на авария в АЕЦ и трансграничен пренос на радиоактивни вещества ще се заразят или замърсят в определена степен население, животни и насаждения, откритите водоизточници, въздуха, почвата, сградите, съоръженията и всичко, останало на открито.

Авариите с радиоактивни източници обхващат широк диапазон, като включват намерени радиоактивни източници или материал, замърсени площи

или предмети, загубени или липсващи източници, източници без защита, аварии в лаборатории, промишлени или изследователски обекти.

Изгубени, откраднати или поставени на погрешно място източници са специален случай при аварията с радиоактивен материал. Опасността за населението ще зависи от общата активност на източниците. Трябва да се отчита фактът, че източникът може да бъде притежаван от хора, които не познават неговата природа и опасността от него и които могат боравейки с него да го разрушат и да предизвикат радиоактивно замърсяване.

Транспортни операции, свързани с транспорт на радиоактивни източници или радиоактивен материал. Всички форми на транспорт, т.е. автомобилен, железопътен, въздушен и воден са използвани в различна степен. Транспортираните обекти са в широк диапазон и включват продукти на ядрената индустрия (ядрено гориво и някои радиоактивни отпадъци), радиографски източници за промишлеността, радиотерапевтични източници за медицината, технологични устройства, съдържащи радиоактивни източници, и някои потребителски продукти (пожароизвестителни датчици). Те се транспортират и съхраняват в достатъчно големи количества.

Основният проблем при планирането в случай на транспортни аварии е, че те могат да възникнат навсякъде. Затова трябва да има готовност и координация за действие на национално ниво.

#### *Опасност от пожари*

Пожарите са едни от най-често срещаните бедствия, които нанасят големи щети на природата и хората.. Като стихийно бедствие те възникват при нарушаване на противопожарните изисквания от населението: при запалване на стърнищата, неконтролируема игра с огън от деца, палене на огън в горските участъци и лесозащитните пояси, неправилно боравене с газ за домакински нужди, повреди в електроснабдителната мрежа и др.

Пожарът е неконтролируемо горене във времето и пространството, свързано със заплахата за собствеността, живота и здравето на хората, като стихийно бедствие е особено характерен за големите полски масиви и възниква от гръмотевични бури, умишлено или при нарушаване на технологичната дисциплина в обектите на преработвателната, дървообработващата, текстилната промишленост, работещи със синтетични влакна, взривоопасни, лесно запалими и горими материали, отделящи силно токсични вещества.

Характерно за полските и горските пожари е бързото им разрастване на големи площи със завихряне и прехвърляне на искри на големи разстояния и образуване на нови огнища, което създава реална опасност за живота на екипите, участващи в пожарогасенето. От продуктите на горенето силно се замърсява околната среда.

Пожарите в урбанизираната територия на общината (обществени, промишлени и битови сгради) се причиняват основно от човешка дейност – палене на открит огън, работещи без контрол отоплителни уреди, непочистени комини, неспазване на технически мерки за безопасност при производствени и ремонтни дейности, неизправни технически съоръжения и по-рядко от природни явления – мълнии.

При пожари в градската част на база досегашната статистика е малко вероятно да се стигне до разпространяващи се и неконтролируеми големи пожари. Това се дължи на инфраструктурното изграждане на обектите от негорими материали, както и своевременното оповестяване и краткото време за реагиране от екипите на РС „ПБЗН“ град Карлово до мястото за намеса.



При възникване на пожар в горски и полски масиви опасност представлява унищожаването на дървесината, влиянието върху околната среда и евентуалното преминаване на пожара в населени места. Продължителните засушавания са предпоставка за възникване на множество горски пожари, които през последните години нанасят сериозни поражения върху горите в общината.

Особено внимание заслужават пожарите възникващи в обекти, характерни с отделянето на по-ограничен или по-широк спектър от токсични газове. Такива са обектите за съхранение, търговия и транспортиране на петролни продукти (бензиностанции, газстанции) и др.

В заобикалящата ни среда има много горими материали, които при създаване на необходимите условия могат да предизвикат пожар.

*Опасност от неблагоприятни метеорологични явления (обилни снеговалежи, снежни бури и заледяване)*

Снежните навяхвания и обледявания са характерни метеорологични явления през зимния период, често граничещи с бедствия за територията на община Карлово, предвид преобладаващите силни североизточни ветрове и равнинния релеф. Тежките зимни условия са предпоставка за възникване на пътно-транспортни произшествия, за образуване на преспи, за затрупване на улици и превозни средства. Част от кварталите на територията на общината могат да останат с нарушено електро- и водоснабдяване, вследствие скъсани външни електропроводи, аварии в трафопостове и подстанции. Възникват условия за измръзване на хора. Съществува опасност от подхлъзвания и падания на хора, водещи до фрактури на крайниците.

Могат да се въведат временни ограничения за движение на граждани и МПС с цел защита на населението, навременно снегочистване и опясячаване.

Силните и ураганни ветрове не са често явление за територията на общината. Средногодишният брой на дни със силен (ураганен) вятър е между 5 и 20 дни. Ураганият вятър, надхвърлящ значително ветровото натоварване при оразмеряването на сгради и обекти е рядко явление, но въпреки това се случва. Силните ветрове на територията на общината могат да доведат до прекъсване на електроснабдяването вследствие на късане на въздушните далекопроводи, пречупване на клони и дървета, нарушения на инфраструктурата и са заплаха за живота, здравето и имуществото на хората. Към природните бедствия могат да се отнесат и екстремните температури. Освен, че затрудняват ежедневната дейност на човека, екстремните студове и горещини причиняват различни аварии и кризисни ситуации. Екстремните ниски и високи температури могат да вземат и човешки жертви.

*Промислени аварии свързани с отделяне на токсични вещества.*

Промислената авария е внезапна технологична повреда на машини, съоръжения и агрегати или извършване на дейности с рискови вещества и материали в производството, съхраняването, натоварването, транспорта или продажбата, когато това води до опасност за живота или здравето на хора, животни, имущество или околна среда. Основни причини за възникване на аварията са неспазване на технологичните изисквания за експлоатация на машини и съоръжения, както и условията за безопасност на труда. Елементи от критичната инфраструктура създаващи предпоставки за възникване на аварии с промишлени отровни вещества на територията на общината са:



- Вазовски машиностроителни заводи – производство на боеприпаси
- Предприятията на хранително-вкусовата промишленост, които имат хладилни инсталации с амоняк- „Месокомбинат-Карлово“ АД и „Ем Джей Дериз“ ЕООД,
- „Българска роза“ АД където се съхраняват големи количества силно запалими и взривоопасни вещества.
- водопроводните и очистителни съоръжения, които използват като дезинфекциращо средство хлор- това са помпените станции в населените места снабдяващи ги с питейна вода
- железопътният и автомобилният превоз на опасни товари.

Аварии по своя произход на територията на общината могат да се разделят на няколко групи:

- по място на възникване - в производствените предприятия, стопанските обекти, при транспортиране на химически вещества и съхранението им;
- по вида на опасните вещества - токсични, запалителни, разяждащи, взривоопасни, опасни за околната среда;
- по вида на последствията - кратковременни, средновременни (до няколко дни или няколко месеца) и трайни (от няколко месеца до няколко години и повече);
- по вида на ефектите от аварията има ли, или няма влияние върху други системи и дейности;
- по обема на аварията в рамките на работното място, в рамките на предприятието, извън предприятието (в случай, когато са нанесени поражения на населението, околната среда, предприятия в близост, транспортната мрежа и т.н.);
- по възможност за ликвидиране възможно ли е, или не е възможно ликвидиране на аварията и последствията;

Промислени аварии свързани с отделяне на токсични вещества

Основните промислени отровни вещества, които представляват опасност при възникване на авария са амоняк, хлор, серен диоксид, серен триоксид, серовъглерод, хлоровъглерод, ацетон, етилен, формалдехид, и други.

Много органични химически суровини и продукти като лекарства, текстилни материали, масла и други не са с висока степен на токсичност, но при горене изгарят не пълно, в резултат на което се получават силно токсични газове, които замърсяват околната среда и предизвикват поражения на живите организми. Такива газове са въглеродния оксид, сероводородът, циановодородът, фосгенът, азотните оксиди и други. Като промислени отровни вещества могат да действат и много безвредни газове като азот, водород, въглероден диоксид, хелий и други, когато са в големи количества. В затворени помещения те могат да предизвикат задушаване.

На територията на община Карлово има няколко големи промислени обекта, в които се съхраняват различни видове токсични вещества. В предвид на технологичния режим в „Българска роза“ АД се съхраняват големи количества силно запалими и взривоопасни вещества.

Частични проблеми могат да възникнат от изтичане на амоняк от старите хладилни инсталации на предприятия като „Месокомбинат-Карлово“ АД и „Ем Джей Дериз“ ЕООД.

Необходимо е да се обърне внимание и на предприятието „ВМЗ“ АД, което има специфично производство, като голяма част от складовите му бази се намират в на територията на община Карлово.

### *Опасност от биологично заразяване*

Съществуващите производствено-икономически условия и структурата на селското стопанство, географското разположение на общината и влошената международна епифитотична и епифитотична обстановка, пропуски при контрола при търговията и вносно-износния режим с живи животни и продукти от животински и растителен произход създават условия за възникване на огнища на биологично заразяване.

Възникването на огнища на биологично заразяване може да стане чрез вдишване на заразен въздух, употреба на заразени хранителни продукти и вода, чрез ухапване от заразени насекоми, кърлежи или гризачи, а също и при установяване на контакт с болни хора, животни или замърсени предмети. Чрез въздушни маси може да бъде пренесена популация от насекоми. Не е изключена и диверсия – най-често се заразяват неохраняеми водоизточници и помпени станции, складови помещения, фуражи, земеделски площи.

Размерите на огнището на биологично заразяване зависи от биологичните агенти, техните количества и методите на приложение, от плътността на населеното място, от наличието на възприемчиви хора, животни и растения, от метеорологичните условия, от годишния сезон и характера на времето в момента на появяването им.

Съществува опасност от масови заболявания с епидемичен/пандемичен мащаб, причинени от вируси. Коронавирусната болест Covid-19 от началото на 2020 г. достигна до мащабите на пандемия.

От особено значение е готовността на здравната система да упражнява постоянен епидемиологичен контрол и да разполага с гъвкав план за действие по време на епидемия/пандемия с достатъчни медицински персонал, леглова база, количества антивирусни препарати и ваксини, за да може да посрещне многократно нарасналите нужди на населението от медицинска помощ. Със сигурност може да си оцени риска от значително натоварване на здравната система, свързано както с необходимостта от провеждане на профилактични мерки (наличие на ваксини), така и с грижи за болните, броят на които ще надвишава обичайните епидемични нива..

## **II. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ ЗА ПЕРИОДА 2021-2025 год.**

За постигане на оперативните цели е необходимо да се осигури цялостен и интегриран подход за управление на риска, който не просто води до справяне със съществуващите, а и до недопускане създаването на нови рискове. Този подход трябва успешно да отговаря и на потребностите на отделните уязвими групи от населението. Прилагането му изисква определянето и реализирането на оперативните цели на настоящата Програма, водещи до постигане на основната цел, като се основават на следните принципи:

□ Отговорност и подготвеност на всеки гражданин – формиране на чувство на отговорност в отделния гражданин, за осигуряване на собствената безопасност и подготвеност за адекватни действия при бедствия;

☐ Прозрачен подход при управлението на риска от бедствия-осигуряване на информираност на обществото, относно въведените мерки за управление на риска.Установяване на систематичен подход, осигуряващ възможност за участие на обществото, последван от реализиране на адекватни мерки за намаляване на риска от бедствия;

☐ Цялостно и интегрирано управление на риска от бедствия – осигуряване на информираност на обществото, относно въведените мерки за управление на риска.Установяване на систематичен подход, осигуряващ възможност за участие на обществото, последван от реализиране на адекватни мерки за намаляване на риска от бедствия;

☐ Съобразяване с последиците от бедствия – фокусиране върху негативните последици от бедствията за адекватно планиране и устройство на територията, информирано вземане на решения, по-добро приоритизиране и разпределение на наличните ресурси.Осигуряване на ясни и надеждни източници на финансиране;

☐ Използване по най-добрия начин на информация, експертиза, наука и технологии-осигуряване ефективното използване на информационни системи и прилагането на научни изследвания и постижения е жизнено важно в процеса на управление на риска от бедствия. Изграждане във всеки един сектор на капацитет и системи, които да подпомагат процеса на вземане на решения.

☐ Повишаване на обществената осведоменост, планиране и обучение в административните структури, учебни заведения и рискови обекти и населението за управление на обществените системи при бедствия и за усвояване на правилата за защита и самозащита при бедствия;

☐ Анализ и оценка на рисковете от бедствия за територията на община Карлово;

☐ Повишаване на готовността за ефективно реагиране при бедствия на всички нива на управление;

☐ Въвеждане на устойчива система за финансиране на защитата при бедствия.

### **III. ОТЧИТАНЕ И НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА НА ОБЩИНА КАРЛОВО.**

#### **1. РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ.**

За изпълнение на целите на областната програма за намаляване на риска от бедствия и във връзка с намаляване на рисковете, определени с общинския план за защита при бедствия, се разработва общинска програма за намаляване на риска от бедствия, която съдържа:

☐ оперативните цели;

☐ дейностите за реализиране на оперативните цели.

#### **2. РЕД ЗА ПРИЕМАНЕ И УТВЪРЖДАВАНЕ.**

Проектът на общинската програма за намаляване на риска от бедствия се публикува за обществено обсъждане на интернет страницата на общинска администрация за срок един месец.

В едномесечен срок след изтичането на този срок, кметът на общината внася общинската програма за намаляване на риска от бедствия за

съгласуване от съвета по чл. 64а, ал. 1 от Закона за защита при бедствия, след което я предлага за приемане от общинския съвет.

По предложение на кмета на общината може да се измени или отмени общинската програма за намаляване на риска от бедствия, като се спазва процедурата заложена в Закона за защита при бедствия.

### **3. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.**

За изпълнение на общинската програма за намаляване на риска от бедствия се приемат годишни планове, които задължително съдържат:

- ☐ оперативни цели;
- ☐ дейности;
- ☐ бюджет;
- ☐ срок за реализация;
- ☐ очаквани резултати;
- ☐ индикатори за изпълнение;
- ☐ отговорни институции.

Изпълнението на Програмата ще се осъществява посредством изпълнение на дейностите заложи в Годишните планове.

Отчитането ще се извършва с изготвянето на доклад в срок до 31.01 до Председателя на областния съвет за намаляване на риска от бедствия, за състоянието на защитата при бедствия, който ще съдържа информация за реализираните мерки и идентифицираните предизвикателства.

## **IV. ФИНАНСИРАНЕ.**

### **1. ВЪВЕЖДАНЕ НА УСТОЙЧИВА СИСТЕМА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ЗАЩИТАТА ПРИ БЕДСТВИЯ**

1.1. Финансово обезпечаване на подготовката за реагиране при бедствия.

Целенасочено планиране на финансови средства за обезпечаване дейностите на органите за управление и частите на Единната спасителна система, включващи материално техническото обезпечаване, както и определяне на подобаващо възнаграждение. От особена важност за осигуряване на своевременно реагиране е изграждане на системи за наблюдение.

Изследванията и проучванията показват, че публичните и частните инвестиции в намаляване на риска от бедствия значително редуцират разходите необходими за реагиране и възстановяване след бедствия. Навременното и адекватно инвестиране в различни мерки, ограничаващи въздействието на определени фактори води до недопускане възникването на бедствия или до съществено намаляване на техните негативни последици.

Анализът „разход-ползи“ от предприетите действия за управление на риска от бедствия, е необходимо да се вземе предвид при осъществяването на публични и частни инвестици на всички нива, както и при проектирането на механизмите за защита на населението и споделяне на финансовия риск.

Този вид анализ е необходимо да обхваща не само избегнатите разходи при евентуално реагиране и възстановяване след бедствия, а и тези по отношение на недопуснати загуби на бизнес, обедняване на населението в следствие невъзможността на бизнеса да функционира нормално, последици върху околната среда и културното наследство. За да е точен, анализът трябва да отчита и постигнатия икономически и социален напредък в следствие



изпълнението на конкретни мерки и решения за намаляване на риска от бедствия.

1.2. Финансово обезпечаване на неотложни аварийно — възстановителни дейности при бедствия

Осигуряването на нормално функциониране на обществото при бедствия, задължително преминава и през ефективно и координирано възстановяване. Това е сложен социален процес, който се простира далеч извън възстановяването на материални активи или предоставянето на социални услуги. Възстановяването може да отнеме седмици, месеци, години и дори десетилетия. За да бъде достатъчно бързо и ефективно, то трябва да се базира на цялостна и интегрирана рамка, която отчита многостранните му аспекти, които в комбинация, поставят основите на устойчивостта на обществото.

Необходимо е да се подобри прилагането на механизми за социална помощ при засегнатите от бедствия деца, възрастни, хора с увреждания и други социално-уязвими групи от населението.

В тази връзка, предприемането на необходимите действия и въвеждането на адекватни механизми за финансиране, ще осигури възможност за справяне с предизвикателствата на бъдещето. Употребата на така наречени инструменти за предварително осигуряване на финансиране, като застраховане (суверенно, параметрично, вторично-застраховане), финансови резерви, кредити за справяне с извънредни ситуации др., които допълват обикновено използваните инструменти за обезпечаване на дейности по защита при бедствия, ще осигури необходимата адаптивност на системата.

Необходимо е изборът на съответните финансови механизми да бъде съобразен с потребността от ресурси във времето. Фазата на възстановяване трябва да се основава на предварително планирани действия, които да не допускат създаването на същите рискови условия, довели до настъпване на бедствието.

Финансовото управление на риска от бедствия се реализира чрез мерки, като:

- ☐ Разбиране и адекватно оценяване на риска от бедствия върху публичните финанси;
- ☐ Въвеждане на механизми за финансиране на дейностите за намаляване на риска от бедствия;
- ☐ Въвеждане на механизми за осигуряване на ликвидност след бедствия с голям мащаб, с цел по-бързо и ефективно възстановяване (катастрофичен фонд, параметрично/ суверенно застраховане и др.);
- ☐ Стимулиране на използването на застраховането;
- ☐ Осигуряване на финансови резерви за реализиране на мерки за реагиране и възстановяване след бедствия;
- ☐ Насърчаване учредяването и развитието на инструменти за взаимно подпомагане (фонд „Общинска солидарност“ и др.).

Повишаването на инвестициите в намаляване на риска от бедствия е възможно да се реализира чрез мерки, като:

- ☐ Въвеждане на механизми за отчитане намаляването на риска от бедствия, като критерий при финансиране на големи публични и частни инфраструктурни проекти;
- ☐ Въвеждане на механизъм за осигуряване на планиране на възстановяването след бедствия;
- ☐ Изграждане на система за наблюдение и отчетност на разходваните финансови средства при превенция, реагиране, възстановяване и подпомагане.

## **2. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ.**

- ☐ Общински бюджет;
- ☐ Републикански бюджет;
- ☐ Бюджетите на министерствата и ведомствата;
- ☐ Търговските дружества и едноличните търговци - за обектите

им;

☐ Междуведомствена комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет (МКВП);

☐ Структурни фондове на Европейския съюз.

Председателят на Общинския съвет за намаляване на риска от бедствия, ежегодно до месец април внася в съвета по чл. 64а, ал. 1 от Закона за защита при бедствия, доклад за приоритетните дейности за намаляване на риска от бедствия, за които е необходимо финансиране през следващата календарна година.

Финансирането чрез Междуведомствена комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет се осигурява за превантивни дейности заложен в общинската Програма за намаляване на риска от бедствия, имащи принос за постигане на стратегическите цели на Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия, които водят до решаване на конкретни проблеми, свързани с намаляване на риска от бедствия и/или повишаване на готовността, и/или изграждане на способности за реагиране на областно или общинско ниво.

Тези средства трябва да са в рамките на предвидените по резерва за непредвидени и/или неотложни разходи в Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година и да са част от определения лимит, съгл. чл. 56, ал. 2 от Закона за защита при бедствия и Постановлението на Министерския съвет за изпълнение на Държавния бюджет на Република България за съответната година.

## **V. ПЛАНИРАНЕ И ОЦЕНКА НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ**

Общинската програма за намаляване риска от бедствия за периода 2021 – 2025 г. представлява дългосрочна рамка за управление риска от бедствия в община Карлово, очертаваща в обобщен вид насоките за действие. Въз основа на този дългосрочен стратегически документ ще бъдат разработени ежегодни планове с конкретните мерки и дейности, за изпълнение в краткосрочен план. Тези годишни планове за изпълнение на Общинската програма ще съдържат конкретни мерки, дейности, срокове и отговорни страни за реализирането им. Годишните планове се разработват всяка година от определен от кмета на общината работен екип, включващ

Настоящата програма може да бъде променяна преди изтичане на програмния срок, предвид появата на нови опасности от възникване на бедствия и аварии на територията на общината, чието развитие, въздействие и последици променят приоритетите и задачите на защитата на населението и инфраструктурата, както и при промяна на националната нормативна уредба и тази на Европейския съюз, отнасяща се или свързана с изменение на регламента и финансирането на дейностите по превенция защитата от бедствия.

## **ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ.**

На база идентифицираните опасности от природни явления, човешка дейност, промишлени и други ситуации с потенциален риск за бедствие, за изпълнение на оперативните цели на областната програма за намаляване на риска от бедствия и във връзка с намаляване на рисковете определени с общинския план за защита при бедствия, се предвиждат следните дейности:

### ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИ ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2025 г.

| №  | Оперативни цели                                                                                                                                                                                                                                                 | Дейности за реализиране на оперативните цели                                                                                                                                                          | Изпълнител                                                                    | Срок                                     |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| 1. | Повишаване на обществената осведоменост, планиране и обучение в административните структури, учебни заведения и рискови обекти и населението за управление на обществените системи при бедствия и за усвояване на правилата за защита и самозащита при бедствия | 1.1. Разработване на общинска програма за намаляване на риска от бедствия                                                                                                                             | ОБСНРБ                                                                        | Март 2021 г.                             |
|    |                                                                                                                                                                                                                                                                 | 1.2. Разработване на годишни планове за реализиране на програмата за намаляване на риска от бедствия                                                                                                  | Кмет на Община<br>Секретар на<br>ОБСНРБ                                       | ежегодно<br>до 31.01.                    |
|    |                                                                                                                                                                                                                                                                 | 1.3. Преглед и актуализации на Програмата и Общинския план за защита при бедствия в съответствие с измененията на нормативната уредба в сферата на опазване на околната среда и защитата при бедствия | Кмет<br>Секретар на<br>ОБСНРБ                                                 | При всяка промяна на нормативната уредба |
|    |                                                                                                                                                                                                                                                                 | 1.4. Обучение на органите за управление (щабни тренировки)                                                                                                                                            | Кмет,<br>Общинска администрация,<br>съставни части на ЕСС,<br>юридически лица | ежегодно                                 |
|    |                                                                                                                                                                                                                                                                 | 1.5. Съвместни обучения със съставните части на Единната спасителна система (съвместни учения)                                                                                                        | Кмет<br>съставни части на ЕСС                                                 | ежегодно                                 |
|    |                                                                                                                                                                                                                                                                 | 1.6. Разработване и поддържане на аварийни планове на обекти по реда на чл.35 от ЗЗБ и планове за защита при бедствия на пребиваващите по реда на                                                     | Кмет<br>Ръководители на обекти                                                | ежегодно                                 |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                         |                   |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|-------------------|
|  |  | чл.36 от ЗЗБ с цел създаване на организация за аварийно реагиране и поддържане на аварийна готовност;                                                                                                                                                      |                                                         |                   |
|  |  | 1.7. Провеждане на съвместни учения и тренировки с обекти с висок рисков потенциал, ръководството на общината и основните съставни части на ЕСС.                                                                                                           | Общинско ръководство<br>РСПБЗН,<br>РУ,                  | ежегодно          |
|  |  | 1.13. Насърчаване на обучението и оказване на методическа помощ в системата на предучилищното, училищното и висшето образование за действия и защита при бедствия. Провеждане на работни срещи, състезания, конкурси, викторини и тренировки по евакуация. | Кмет,<br>Зам. Кмет,<br>Директори на училища,<br>РСПБЗН, | ежегодно          |
|  |  | 1.9. Обучение на служителите на юридическите лица за действия при бедствия на територията на предприятието, обекта (теоретична подготовка, според спецификата на обекта, обектови евакуации, съвместни тренировки със съставните части на ЕСС)             | Управители на юридически лица                           | ежегодно          |
|  |  | 1.10. Провеждане на разяснителни кампании и обучение на населението за поведение и действие при бедствие и извънредни ситуации чрез местни медии, интернет-страницата на общината, дигитални                                                               | ОБСНРБ<br>Кметове на кметства<br>Кметски наместници     | постоянен         |
|  |  | 1.11. Изготвяне на годишни доклади до Областен управител на област Пловдив за състоянието на защитата при бедствия на територията на общината                                                                                                              | ОБСНРБ<br>Главен експерт „Управление при кризи“         | ежегодно до 01.03 |
|  |  | 1.12. Актуализации на схеми за оповестяване, длъжностни                                                                                                                                                                                                    | Кмет, Секретар                                          | постоянен         |



|    |                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                            |                  |
|----|---------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|------------------|
|    |                                                                           | лица, средства за комуникация, техника и други на сили и средства на ЕСС.                                                                                                                                                                      | на ОБСНРБ, ръководители на ведомства, юридически лица,                     |                  |
|    |                                                                           | 1.13. Публикуване в СМИ и на сайта на общината изготвените Общинския план за защита при бедствия приложения за риска при видовете бедствия и разясняване на въздействието им върху територията на общината и населението. евакуация.           | Кмет, Зам. Кмет, Секретар на ОБСНРБ                                        | ежегодно         |
| 2. | Анализ и оценка на рисковете от бедствия за територията на община Карлово | 2.1. Преглед на нормативната уредба и изготвяне, преразглеждане и актуализация на Общинския план за защита при бедствия, програмата за намаляване на риска от бедствия и годишните планове за реализиране на програмата за защита при бедствия | ОБСНРБ                                                                     | постоянен        |
|    |                                                                           | 2.2. Провеждане на обучения за повишаване на капацитета за управление на риска от бедствия от общинската администрация и съставните части на ЕСС                                                                                               | Кмет, общинска администрация, съставни части на ЕСС                        | ежегодно         |
|    |                                                                           | 2.3. Извършване на периодична оценка на риска от бедствия и оценка на способностите за управление на риска                                                                                                                                     | ОБСНРБ                                                                     | при необходимост |
|    |                                                                           | 2.4. Планиране и координация на системата за непрекъсваемост на доставките на основни стоки и услуги в община Карлово                                                                                                                          | Кмет, Зам.-кмет юридически лица                                            | постоянен        |
|    |                                                                           | 2.5. Насърчаването на частния сектор, професионални и научни организации в анализа, управлението и методологията за оценка на риска от бедствия.                                                                                               | Кмет, ОБСНРБ, Зам. кмет Гл. експерт „Управление при кризи“ юридически лица | постоянен        |
| 3. | Повишаване на готовността за                                              | 3.1. Прилагане на механизми и процедури за тестване на                                                                                                                                                                                         | Кмет, Щаб за изпълнение на                                                 | постоянен        |

|  |                                                               |                                                                                                                                                                                            |                                                                 |               |
|--|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|---------------|
|  | ефективно реагиране при бедствия на всички нива на управление | технологичната среда, предназначена за взаимодействие при бедствия.                                                                                                                        | ОБПЗБ                                                           |               |
|  |                                                               | 3.2.Изграждане, рехабилитация и поддръжка на съоръжения за защита от вредното въздействие на водите и намаляване риска от наводнения                                                       | Кмет<br>Зам.-кмет<br>Директор на дирекция „Спец. Администрация“ | постоянен     |
|  |                                                               | 3.3.Приключване паспортизацията на сградите                                                                                                                                                | Кмет<br>Зам.-кмет<br>Директор на дирекция „Спец. Администрация“ | 31.12.2022 г. |
|  |                                                               | 3.4. Използване на съвременни технологии за надграждане на система за ранно предупреждение и оповестяване при бедствия                                                                     | Кмет<br>Зам.-кмет                                               | постоянен     |
|  |                                                               | 3.5. Повишаване на осигуреността със специализирана техника и оборудване на изградените способности за реагиране при бедствия                                                              | Кмет<br>Зам.-кмет                                               | постоянен     |
|  |                                                               | 3.6. Изграждане на системи за аварийно оповестяване на територията на обекти общинска собственост, съгласно ЗЗБ.                                                                           | Кмет<br>Ръководители, управители на обекти                      | до 2025 г.    |
|  |                                                               | 3.7. Оборудване на подвижен пункт за управление / в служебен автомобил с висока проходимост/ с възможност за събиране на данни, оценка на обстановката и управление на терен при бедствия. | Кмет<br>Зам.-кмет<br>Секретар на ОБСНРБ                         | 2023 г.       |
|  |                                                               | 3.8. Осигуряване на дезинфекционни средства за общински, административни и публични сгради с масово пребиваване на хора.                                                                   | Кмет<br>Зам.-кмет<br>Директор на дирекция „Обща администрация“  | постоянен     |

|    |                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                           |           |
|----|------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-----------|
|    |                                                                        | 3.9. Своевременно предоставяне чрез медиите на актуална информация, свързана с възникнали бедствени и извънредни ситуации в полза на обществеността.                                                                                  | Кмет<br>Секретар на община<br>Главен експерт<br>„Връзки с обществеността“ | постоянен |
|    |                                                                        | 3.10. Поддържане на проводимостта на съоръженията за отвеждане на повърхностни дъждовни води.                                                                                                                                         | Кмет<br>Зам.-кмет                                                         | постоянен |
|    |                                                                        | 3.11. Контрол и своевременно предприемане на премахване на образували се нерегламентирани сметища.                                                                                                                                    | Кмет<br>Зам.-кмет<br>Директор<br>„Общински инспекторат“                   | постоянен |
|    |                                                                        | 3.12. Съдействие на ветеринаро-медицинските органи при превенция и други мероприятия за минимизиране и недопускане на опасности от възникване на критична епизоотична обстановка.                                                     | Кмет<br>Зам.-кмет                                                         | постоянен |
|    |                                                                        | 3.13. Планиране и логистично осигуряване на временни центрове за настаняване на хора, пострадали при бедствия.                                                                                                                        | Кмет<br>Зам.-кмет                                                         | постоянен |
|    |                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                           |           |
| 4. | Въвеждане на устойчива система за финансиране на защитата при бедствия | 4.1. Стимулиране на застраховането и други механизми за трансфериране на риска в обществения, частния сектор и населението с цел по-добро възстановяване след бедствие.                                                               | Кмет<br>Зам.-кмет                                                         | постоянен |
|    |                                                                        | 4.2. Финансиране на изграждане, поддържане, укрепване, реконструкция, модернизация на системи, обекти, инфраструктура, съоръжения и др. с цел намаляване на риска от бедствия, вкл. оборудване за наблюдение и оперативно управление. | Кмет<br>Зам.-кметове<br>Секретар на ОБСНРБ                                | постоянен |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                      |           |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
|  |  | 4.3. Финансиране на изграждане, поддържане, укрепване, реконструкция, модернизация на системи, обекти, инфраструктура, съоръжения и др. с цел намаляване на риска от бедствия, вкл. оборудване за наблюдение и оперативно управление. | Кмет<br>Зам.-кмет<br>Секретар на ОБСНРБ<br>Директор на дирекция „Обща администрация“ | постоянен |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

Програмата е разработена и приета от Общинския съвет за намаляване на риска от бедствия на 12.05.2020 г.

**Съгласувал:** Стефан Стефанов  
Секретар на ОБСНРБ

**Изготвил:** Ана Вълева  
Главен експерт „Управление при кризи“